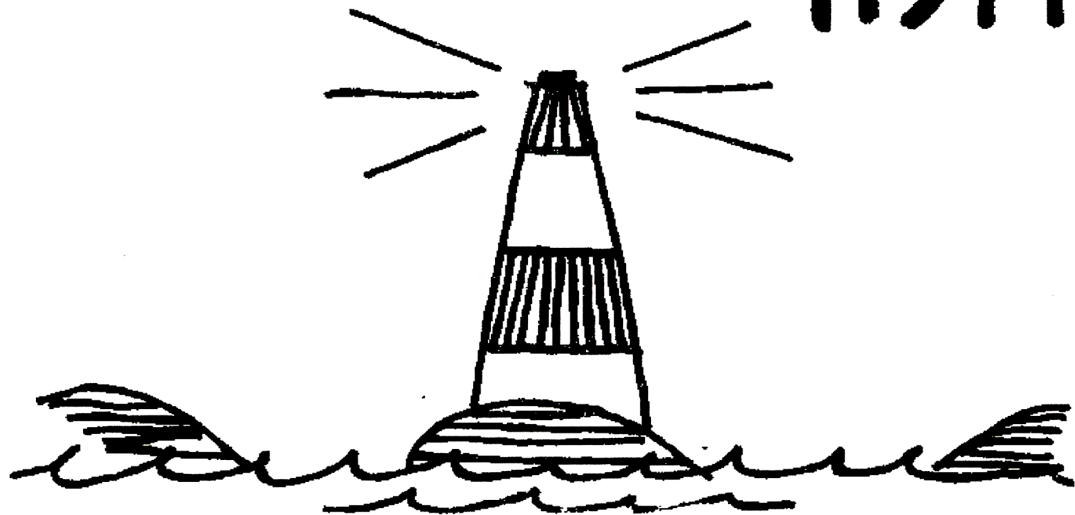
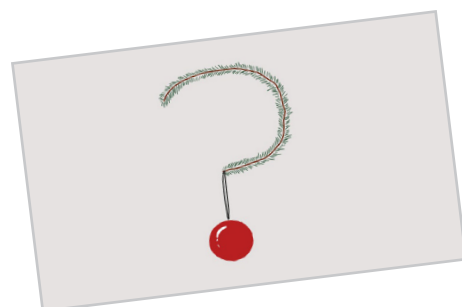

SKJÆRGÅRDS- VEL-AVIS FOR BERGAN KRETS NYTT

52. ÅRGANG - NR.2 - OPPLAG 1400 EKS. - NOVEMBER 2020

LEDER NOVEMBER 2020

Hei til alle i Bergen vel!

Det er utfordrende tider for både store og små disse tider. Vi i Bergen Vel har hatt svært redusert aktivitet siden Covid-19 epidemien rammet verden. Huset på Barneskjær har i mange år vært et sted som hver sommer har gitt mange barn og voksne gode sommerminner. I år valgte vi å ikke åpne opp for utleie og åpen drift. Det var nødvendig for å ikke bidra til potensiell smitte i disse utfordrende tider. Stedet har allikevel blitt vedlikeholdt og stelt som de foregående somrene. Og det har vært godt med dagsbesøk på Barneskjær. Men, en ting vi fikk gjennomført var den nå årvisse konserten. Paal Flaata ble booket omtrent da viruset først blomstret opp i Kina. Vi veide mye frem og tilbake hvorvidt vi skulle arrangere, men med kreative ildsjeler valgte å gjennomføre på en alternativ måte. Det ble en annerledes konsert og med veldig fornøyde tilhørere og artister. Les mer om det lenger inne i bladet.

Høsten er ankommet og i skrivende stund er det ennå godt med plussgrader. Når denne utgaven av Skjærgårdsnytt blir lagt i postkassene nærmer det seg jul og desember måned. En av de lengste tradisjonene innen Bergen Vel er vel å arrangere Nissetog fra Eidssvingen til Breidablikk den første søndagen i advent. Med påfølgende tenning av julegran, gang rundt juletreet og nisse som deler ut godteposer. Nissen må nok ta en pause i år, men vi planlegger med et Nissetog i år også. Med trygg avstand til hverandre. Julegrana har i år fått en sårt tiltrengt oppgradering med flere lys, så vi håper det er mulig å gjennomføre et tilpasset Nissetog til Breidablikk. Og da passer det også å be deg lese artikkelen om Breidablikk lenger bak i bladet. Vi har fått henstilling av stiftelsen som eier og driver området om å forklare

betingelsene omkring området. Breidablikk er ikke et friområde, men Bergen Vel får benytte seg av området i visse perioder. Selv om de siste månedene har gitt begrensninger på aktiviteter så hindrer ikke det at vi kan fortsette å jobbe for å forbedre lokalmiljøet. Nøtterøy Idrettsforening har de siste årene vært aktive for å fornye Nesskogen Idrettspark og omkringliggende områder. Et etterlengtet nytt klubbhus og flotte uteområder har gitt et bra sted for både barn og voksne. Nå er turen kommet til å starte vedlikehold og utvikling av lysløypa sør for det nye klubbhuset. Bergen Vel samarbeider med NIF om å søke om midler for å finansiere oppgraderingen. Vi håper det kan realiseres i løpet av 2021. Du kan lese mer om planene på de neste sidene.

I det hele tatt så er det mye bra planer for utvikling innenfor Bergen Vel. Iblant blir Bergen Vel bedt om å bli med på høringsuttalelser om ulike reguleringsforslag. Ett nylig eksempel er endring av Dukenveien til å inkludere gangvei. De foreslåtte endringene vil nok kunne påvirke mange i vellet og kommentarer vil kunne være på sin plass. Det er allikevel utfordrende og arbeidskrevende for styret i Bergen Vel å skulle svare utfyllende på reguleringsforslag. Enkelte reguleringsforslag vil også kunne ha delte meninger knyttet til seg. Derfor vil det være bedre at de som er direkte berørt og enige går sammen om å utarbeide uttalelser.

Da gjenstår det å takke alle som har bidratt med smått og stort for Bergen Vel gjennom 2020 og vi ser frem til å komme sterkere tilbake med aktiviteter for folk i Bergen Vel i 2021!

- Arne Lassen Urdahl

INFO

Styret/Redaksjonen:

Jan-Erik Bjørge
Petter Grødem
Trine Sommerseth
Marte Wrige
Pål Wrige
Jan Pedersen
Line Bülow-Kristiansen
Arne Lassen Urdahl
Gustav Kamfjord
Anette Larsen

Kontaktinformasjon:

Barneskjær:
Bob Voith
40 21 42 14

Leder:
Arne Lassen Urdahl
91 85 41 98

Bergen Krets Vel:

Bankkonto: 0537.07.78134
eller VIPPS #525991
Årskontingent kr. 200,-

Sjekk ut vår hjemmeside
www.bergenvel.no

Følg oss på Facebook og Instagram!
[@BerganVel](https://www.facebook.com/BerganVel)

INNHold

s4 | UTSTYR TIL LEIE

s5 | LESERNES BILDEDELINGER

s6 | LYSLØYPA I NESSKOGEN

s7 | AVTALE MED BREIDABLIKK SJØMANNSHJEM

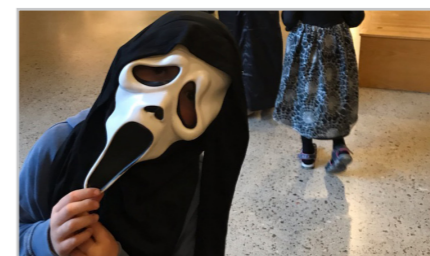
s8 | MENY PÅ SKALLESTAD

s9 | 4 FRA BERGAN VEL

s10 | KONSERT I KORONAENS TEGN

s13 | HALLOWEEN PÅ OSERØD SKOLE

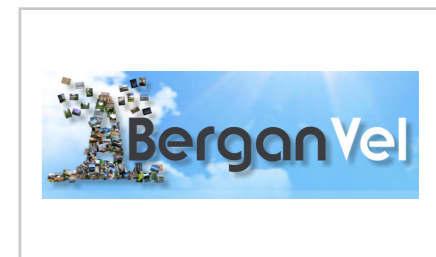
s14 | BERGAN SKOLE TRENGER ORDNEDE FORHOLD

S18 | NISSETOG

S19| JULEQUIZ

BAKPÅ BLADET| INNKALLING TIL ÅRSMØTE

PSSST! Har du lyst til å lese tidligere Skjærgårdsnytt på nett? Se www.bergenvel.no sine hjemmesider og se under fanen "Skjærgårdsnytt"

UTSTYR TIL LEIE

Vil du leie kajakk, partytelt eller PA anlegg? Vi i Bergan Vel har dette til utlån.

Vi understreker at de som leier utstyret må behandle det med forsiktighet og at det forventes at det leveres tilbake i samme stand som det ble utlevert, tørt og rengjort. Har man allikevel vært uheldig er det viktig at man gir beskjed til utleier slik at man kan få mulighet til å rette opp skaden før neste leietaker skal låne dette.

PARTYTELT

Antall: 2stk

Størrelse: 4x6m og 4x8m

Utleiepris: 250kr pr gang pr telt

For å leie, ta kontakt med Tor B tlf: 91653332

KAJAKK M/ ÅRE FRA HASLE

Antall: 6stk

Utleiepris: 100kr pr døgn pr kajakk

For å leie, ta kontakt med Jan P. tlf: 97160756

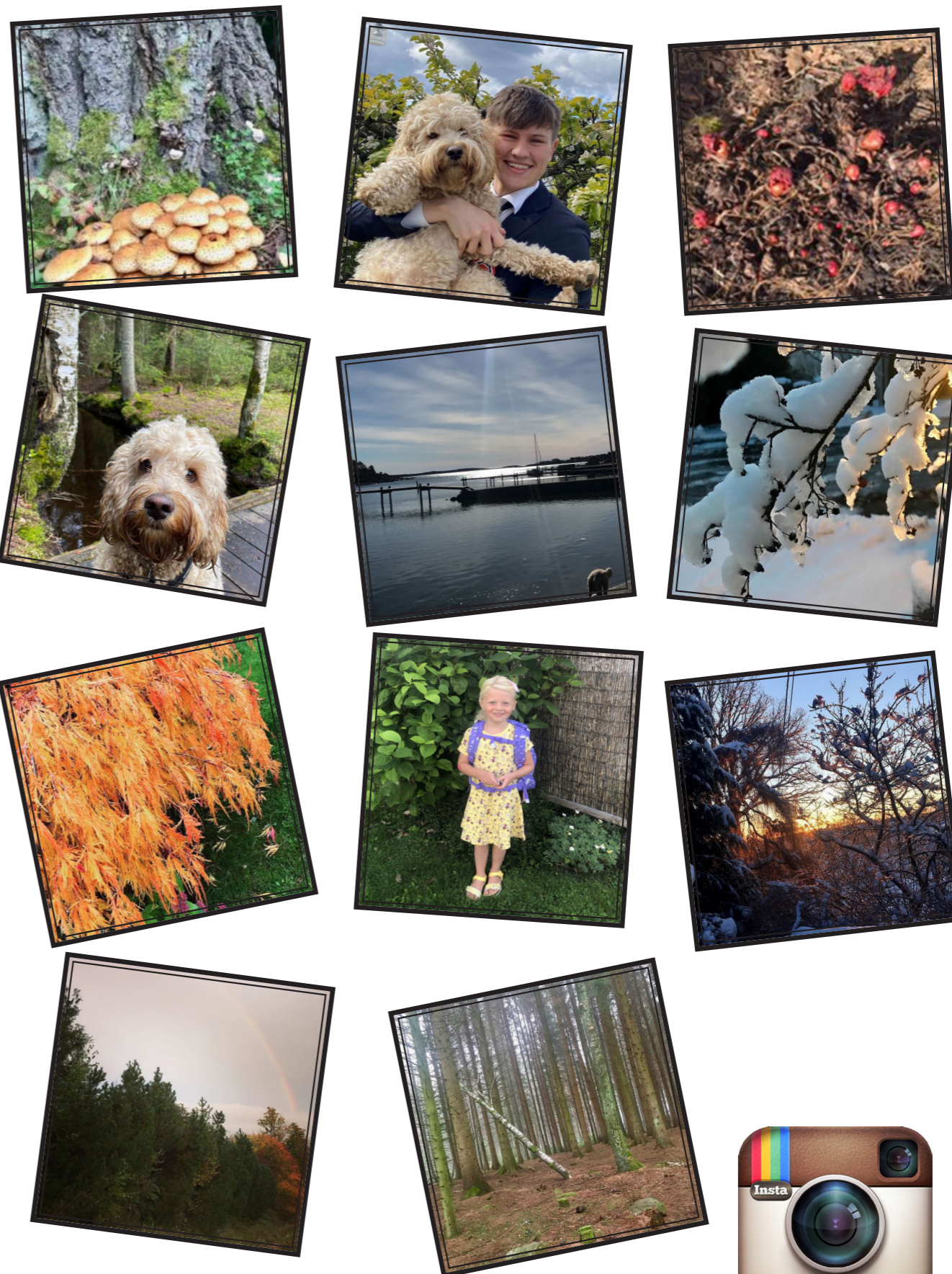
PA ANLEGG

Utleiepris: 250kr pr gang

For å leie, ta kontakt med Jan-Erik. tlf: 93417034

LESERNES BILDEDELINGER

Vi vil gjerne ha bilder til neste utgave av Skjærgårdsnytt!

Ta bilder og del de på instagram med **#skjærgårdsnytt #berganvel**

LYSLØYPA I NESSKOGEN

- UTBEDRING/MODERNISERING

Lysløypa i Nesskogen blir brukt av mange av oss som bor i området, men også foreldre og tilskuere til arrangementer i idrettsparken tar seg en runde.

En tur i lysløypa kan starte fra det nye klubbhuset og rett sørover inn i skogen til man kommer til det lille tjernet helt i sør. Og deretter går løypa nordover tilbake mot idrettsparken og rundt hovedbanen. Det er Nøtterøy Idrettsforening som i anleggsregisteret er oppført som eier av lysløypa og med kommunen som eier av lysanlegget. De siste årene har særlig den sørlige delen av lysløypa blitt gjengrodd og dermed vanskelig å vedlikeholde.

Nøtterøy Idrettsforening og Bergan Vel har derfor sammen tatt initiativ til å lage en plan for oppgradering av lysløypa. Planen innebærer tynning av trær omkring hele traseen. Ønsket er å både gjøre deler av stien mer tilrettelagt for barnevogn etc. ved å gruse opp underlaget og en generell oppgradering av lysanlegget. Helt sør i lysløypa er det et lite tjern, som er registrert som en viktig naturtype, men bl.a. salamander. For å ivareta naturtypen, som er et viktig natur- og landskapselement i skogen planlegges det å bygge bro over utløpet for å unngå endringer i de vannforholdene og drenering av tjernet, samtidig som det blir mulig å gå tørrskodd forbi dammen. Det er også ønske om å legge om traseen i nord utenom parkeringsplassene.

Både Bergan Vel og Nøtterøy Idrettsforening har utført mye arbeid opp gjennom årene ved hjelp av dugnad. Mange i området var f.eks. med i forberedelsene forut for legging av kunstgressbanene. Etter hvert som ideer for oppgradering kom begge foreningene frem til at mye av dette arbeidet må utføres av et anleggsgartnerfirma. Tilbud er derfor innhentet og søknader er sendt til ulike stiftelser. Vi ønsker også at kommunen oppgraderer det gamle lysanlegget. Totalt så vil en oppgradering løpe seg til ca 1 million kroner. Både NIF og Bergan Vel søker midler fra ulike stiftelser og fond. Det første arbeidet med å tynne ut skog og enklere opparbeiding av løypa håper vi å kunne starte vinteren 2021.

Tekst: Arne Lassen Urdahl

AVTALE MED BREIDABLIKK

SJØMANNSHJEM

Leganger Hansens Legat overtok fra 1. januar 2020 ansvaret for Breidablikk Sjømannshjem og eiendommen rundt. Bergan Vel har nyt godt av et samarbeid med Sjømannshjemmet gjennom en årrekke, og nå med legatet på plass tenkte vi at tiden var inne for å få til en formalisert avtale som regulerer dette. Sjømannshjemmet med den flotte eiendommen rundt er unikt, og vi er stolte av at dette sokner til vellet vårt. Stedet er privat og forbeholdt beboerne i legatet, og det er derfor ingen selvfølge at vi i det hele tatt har tilgang til området. Vi setter derfor stor pris på en formalisering av samarbeidet, slik at vi får klare rammer og kan opprettholde et positivt og respektfullt forhold til Sjømannshjemmet, de som bor der og til Leganger Hansens Legat.

Bruken av Breidablikk og området omkring er for eksempel knyttet til den stemningsfulle tenningen av julegrana og avslutningen på nissetoget første søndag i advent. På 17.mai er det også tradisjon for mange å møte opp på Breidablikk på morgenen og høre korpset spille. Bergan Vel får også tilgang til området i forbindelse med større arrangementer på Barneskjær.

Under vår- og høstdugnad på Barneskjær får Friluftsgruppa tilgang til brygga og brønnhuset for av-/påstenging av vann. Under den årlige Barneskjærkonserten får vi mulighet til å bruke brygge og parkeringsplass under opprigging og nedrigging. Vellet vil også ha mulighet til å avtale begrenset transport til/fra brygge under selve arrangementet, for gjester med spesielle behov. Det er med andre ord ikke fri tilgang til parkering eller til og fra brygge for vanlige gjester. Området skal heller ikke benyttes til parkering eller av og påstigning for gjester eller vaktmestere på Barneskjær gjennom sesongen. Forutsetning for hele avtalen er at vi holder oss innenfor disse rammene, bruker området med respekt, og rydder opp etter oss. Leganger Hansens Legat forbeholder seg retten til å trekke seg fra avtalen om dette ikke overholdes. De siste årene er det mye som tyder på at flere ikke er klar over Breidablikk er privat eiendom forbeholdt legatets beboere. Det er ingen som vil reagere på at folk tar seg en rusletur inn på området, men det har blitt reagert på at noen slår seg ned på plenen med piknik over lengre tid. Parkeringsplassen har også blitt brukt som utgangspunkt for transport til og fra brygga. De som ønsker å sette ut kajakk o.l bør heller bruke f.eks. Knarberg eller Arås båthavn. Det blir derfor vesentlig

at alle som benytter seg av Barneskjær i fremtiden er klar over dette, slik at vi kan fortsette dette gode samarbeidet i mange år framover.

Historien til Breidablikk

Det var i sin tid Nøtterøy Sjømannsforening som realiserte tanken om et gamle hjem for «utslitte sjøfolk», og i 1928 sto Breidablikk Sjømannshjem ferdig. Sjømannshjemmet ble etter hvert utdatert, og det ble isteden bygget mer egnede boliger for pensjonerte sjøfolk. Selv om selve sjømannshjemmet i perioder har vært utleid til andre formål, har boligene og eiendommen rundt alltid vært forbeholdt den opprinnelige målgruppen; Pensjonerte sjøfolk fra Nøtterøy. Det er per i dag 37 sjømannsboliger med totalt 51 beboere inne på området. Det ærverdige gamle sjømannshjemmet er et kjent landemerke og sterk knyttet til lokalbefolkningens identitet. Selv om området er privat, har det i mange år vært et fint samspill mellom Breidablikk og de som bor rundt, og et nært samarbeid mellom Breidablikk og forskjellige lokale initiativ.

over utløpet for å unngå endringer i de vannforholdene og drenering av tjernet, samtidig som det blir mulig å gå tørrskodd forbi dammen. Det er også ønske om å legge om traseen i nord utenom parkeringsplassene.

Både Bergan Vel og Nøtterøy Idrettsforening har utført mye arbeid opp gjennom årene ved hjelp av dugnad. Mange i området var f.eks. med i forberedelsene forut for legging av kunstgressbanene. Etter hvert som ideer for oppgradering kom begge foreningene frem til at mye av dette arbeidet må utføres av et anleggsgartnerfirma. Tilbud er derfor innhentet og søknader er sendt til ulike stiftelser. Vi ønsker også at kommunen oppgraderer

MENY PÅ SKALLESTAD

I over 30 år har Bye -Andersen familien drevet matbutikken på Skallestad, som nå er en del av Meny kjeden. I 2017 tok Live over butikken sammen med mannen sin Børge.

Meny er som eneste dagligvarekjede Miljøfyrtårnsertifisert. Det betyr at de har fokus på redusert energiforbruk, mindre matsvinn og plast, samt økt kildesortering og gjenvinning, mer kortreist mat, bedret dyrevelferd, sunnere kosthold, styrket fagkunnskap og et inkluderende arbeidsliv. Med et ønske om å endre folks matvaner! Live og Børge er opptatt av nærmiljøet til butikken, og opptatt av å støtte lokale grundere og kortreiste produkter. Det er fotograf Linda Varpe som har tatt de flotte bildene på veggen ute, og i høst har vi kunnet nyte flotte blomster fra Floria Moria, Hvasser asparges, og poteter fra Bjertnæs og Hoel for å nevne noen.

Før Korona restriksjonene kom hadde Live planer om å arrangere enkle matlagingskurs på kurskjøkkenet de har i 2. etg i butikken. Et av kursene som var på trappene var et surdeigs bakekurs. Vi gleder oss til restriksjonene er over og vi kan møtes til lærerike kvelder. Kurskjøkkenet er det mulig å låne for foreninger og lag i velet, som har behov for et sted å være. Ta kontakt med Live hvis dette er interessant for din forening.

I fjor arrangerte butikken en veldig populær julekalender i butikken, på grunn av Korona blir denne på Facebook i år. Live oppfordrer oss som er på Facebook til også nominere vinnerkandidater som ikke er på Facebook.

De siste ukene før jul vil gjerne Live lage en liten koselig julestand utenfor butikken. Tanken er å lage et sted der vi kan dempe tempoet, nyte stemningen og kombinere trivelig handel med førjulshygge. Har du/dere lyst til å være en del av dette julemarkedet tar du kontakt med Live.

Helt til slutt vil Live minne oss på å ta ansvar for deg selv og andre når du handler på butikken hennes. Hold avstand og bruk håndsprit. Den står tilgjengelig i inngangspartiet og på alle steder som har kontakt punkter, som smågodt, frukten, salatbar etc.

Tekst og bilde: Anette Larsen

Denne avisa er trykket hos:

Blekkspriit
REKLAME

4 FRA BERGAN VEL

PÅL WRIGE

Covid 19 har påvirket oss alle, hvilke forandringer har vært bra for deg?

Som pendler og tre-barnsfar gir hjemmekontor en mer fleksibel og effektiv hverdag. Som igjen betyr mer tid med familien.

Hvordan planlegger du å feire julen i år?

Julaften blir nok feiret som før. Vi får besøk av mor, svigermor, søster og svoger. Så der er vi innenfor de 5 gjestene som er tillatt, men 1. og 2. dagselskapene blir nok annerledes enn tidligere år.

JAN-ERIK BJØRGE

Covid 19 har påvirket oss alle, hvilke forandringer har vært bra for deg?

For meg som ukependler har Covid 19 åpnet for muligheten til mere hjemmekontor og mere tid sammen med familien.

Hvordan planlegger du å feire julen i år?

Familien planlegger og håper å kunne feire jul på hytta i år.

ANETTE LARSEN

Covid 19 har påvirket oss alle, hvilke forandringer har vært bra for deg?

Laget en hageplan og begynt å jobbe mot drømmehagen. Vært masse sammen med min lille kohort

Hvordan planlegger du å feire julen i år?

Julen skal jeg feire på fjellet med familie og venner. Gleder meg til en deilig juleferie med mange fine turer på ski.

ARNE LASSEN URDAHL

Covid 19 har påvirket oss alle, hvilke forandringer har vært bra for deg?

Jeg har vært heldig og hatt en jobb som har vært i gang under hele tiden og ikke merket nedgang som følge av pandemien. Det er jeg glad for.

Hvordan planlegger du å feire julen i år?

Plan A er å feire med familie i Østfold, som tidligere år. Dersom det blir anbefaling om å begrense antall nærkontakter ytterligere, så blir det ribbe her på Nøtterøy.

KONSERT

2020 er et spesielt år, på alle måter. Det var ingen selvfølge at det ble konsert på Barneskjær i år. Til det syntes reglene å være for strenge. På et styremøte kom imidlertid ideen om en båtkonsert. Dersom publikum satt i egne båter ville det løse problemet med smittefare. Konserten er en årlig begivenhet og ønske om å arrangere, på tross av viruset, var sterkt.

En annerledes konsertopplevelse

Kommuneoverlegen ble kontaktet tidlig i prosessen for å avklare om det var gjennomførbart å arrangere en båtkonsert. Etter å ha presentert planen og restriksjonene fikk vi positiv tilbakemelding. Vi bestemte oss for å gjennomføre. Dette skulle bli en annerledes konsertopplevelse.

En utfordring var at ikke alle har egen båt. Vi kontaktet derfor Skjærgården Fjortaxi som tilbød seg å frakte publikum, på en coronavennlig måte. De gjorde dette uten kostnad. Tusen Takk!

Vi var helt avhengig av godt vær, tanken var at artisten skulle være på tuppen av brygga og publikum skulle ankre opp på utsiden. Det viste seg å være gjennomførbart. Vi kunne ikke servere noe, men dette fant publikum fint ut av selv.

Etter at utstyr var fraktet og montert hørtes lydprøvene ut over sundet. En fin forsmak på hva som ventet.

Sakte, men sikkert kom båtene og konsertklare mennesker til Barneskjær. Rekker med båter samarbeidet godt slik at alle fikk god utsikt. Vi tror det var ca 40 båter på utsiden av Barneskjær denne kvelden.

Konserten

Klokken 20.00 kom Paal Flaata og hans pianist på "scenen", de var innstilt på å gi publikum en uforglemmelig opplevelse, 2 timer senere hadde de gitt dem akkurat det. Kjente melodier og en helt ekstrem røst fylte sundet, til vindstille og sol fra klar himmel. Artistene kommuniserte godt med publikum og alt forløp uten problemer. Det eneste triste denne kvelden var at konserten fant sin avslutning, et par timer etter at den startet. Et høydepunkt var trolig "You'll Never Walk Alone" i allsangversjon, det er mange Liverpool supportere på øya og de fikk valuta for pengene.... Vi fikk også en lang rekke Midnight choir sanger, blant annet "Amsterdam stranded" og "Mercy of Maria". For en lyd, for en stemme, for en herlig stemning!

Båtene samles foran brygga

Stemningsbilde fra Barneskjær

Artisten Paal Flaata skapte stemning for skuelystne

I KORONAENS TEGN

Båter i fleng, noen med og uten motor

Paal Flaatta med pianist

Også i år ble konserten støttet av Kiwi og Meny. Tusen Takk!

Det lot seg gjøre, også i år.

Vi gleder oss til konserten i 2021!

Tekst og bilder: Petter Grødem/Pål Wrige

ÅRSKONTINGENTEN TIL VELLE

Kontingenten for 2020 er 200 kroner og vi understreker at den er frivillig. Og at vi vanligvis gir oppfordring om innbetaling på våren til våre lesere av Skjærgårdsnytt. Vi har imidlertid registrert adskillig færre innbetalinger i 2020 enn tidligere år.

Bergan Vel drives fullt og helt på frivillig basis og jobber på mange ulike plan. Bergan Vel er en aktiv velforening som engasjerer seg i nærmiljøet sammen med og for våre medlemmer.

Dersom du ikke husket eller rakk å støtte oss våren 2020 så håper vi du nå har lyst til å bidra med støtte til driften av Bergan Vel. Vi er avhengig av et budsjett for å kunne gjennomføre de ulike aktivitetene!

Du kan vippse kontingenten ved å benytte deg av vipps #525991.

Dersom du ønsker å betale via bankkonto så er kontonummeret vårt 0537.07.78134. Merk gjerne med navnet ditt!

På forhånd takk.

HALLOWEEN PÅ

Fredag 30 oktober arrangerte Oserød skole SFO en flott Halloween fest for små og store. Alle bidro til å lage festen og forventningene var høye. Festen var det store samtaleemnet på skolen uken i forveien. Før selve dagen, ble det laget invitasjoner, handlet godteri og popcorn og bakte gode, men skumle kaker. De siste ukene før festen dekorerte barn og voksne alle rommene på SFO sammen.

På selve festdagen opplevde skolen smilende, glade og hoppende barn med mange flotte og fantasifulle antrekk.

På festen var det et tøft lysshow og diskotek med egen DJ på tumlerommet. Der var det dans og moro for både små og store. For de som hadde behov for en liten pause var det to stillerom med film.

De hadde også laget en skummel spøkeshule, og arrangerte diverse leker for alle som ville delta. Mange barn gav uttrykk for at dette var den beste dagen på SFO denne høsten. Pynten og dekorasjonen fra dagen vil henge oppe en stund slik at alle kan huske denne fine festen.

Siden festen var i Korona tiden hadde alle fokus på godt smittevern. Alt sminkeutstyr ble rengjort underveis, og kaker og godteri ble delt ut porsjonsvis av de voksne. Det var faste grupper i faste rom, og alle gruppene hadde forskjellig program for dagen slik at det ikke ble for mange elever i samme rom samtidig. Tumlerommet ble delt inn i soner, slik at alle fikk sett på lysshowet og danset til den kule musikken.

Tekst og bilder: Anette Larsen/Tom Olav Andreassen

OSERØD SKOLE

Trenger du båt plass

Ta kontakt med Nøtterø Båtsenter på Hjemseeng.

E post post@nbsenter.no

Tlf 333 83645

Tønsbergs Blads forhenværende redaktør; Sverre Mitsem, har utgitt flere bøker med portrettintervjuer med tittelen “Dengang da ” under psevdonymet Gambrinus. Njotarøy har med Mitsems tillatelse trykket tre av dem, og vi har også i år gleden av å presentere intervju med en kjent Nøtterøy-mann, lærer A. M. Helle. Han var en respektert og samfunnsengasjert lærer på Nøtterøy i nesten femti år; og Gambrinus portretterte ham i Tønsbergs Blad 29. november 1952. Redaksjonen har rettet åpenbare trykkfeil og satt inn mellomtitlene.

I mange år har «Tønsbergs Blad» drevet en intens nedrakningstrafikk mot lærer Helle på Nøtterøy. Grunnen til denne simple trafikk er bare den at lærer Helle er en uredd venstremann....

Det var venstrebladet «Tunsbergeren» som skrev det, dengang da det ennå var noe «Tunsbergeren» og det stod politisk gny av navnet A. M. Helle på Nøtterøy. Jeg burde grue meg adskillig for å oppsøke løven i hans hule på vegne av det blad, som angivelig har rakkert ham intenst ned i mange år, selv om jeg bare kommer fordi han fyller 70 år idag. Vil han føle det omtrent som Wergeland at «nu da jeg blegner, byster man gjør og portretter man tegner»?

Jeg oppdager fort at det er så langt fra at den gode lærer Helle blegner. Han tilhører åpenbart en så seig rase at man kunne mistenke ham for å være innfødt nøtlending, men han er tvertimot fra Sunnfjord. Og uredd er han stadig, men noen utpreget venstremann har han aldri vært, påstår han. Ingen partitraver, men en utemmet fjording.

— Jeg ble riktignok formann i Venstrelaget her på Nøtterøy nokså snart, men det var mer tilfeldig, sier Helle. Venstre hadde fått 13 stemmer ved valget i 1908 eller deromkring, og da ble lagets protokoll sendt til meg.

Det eneste fornuftige valg

— Hvordan kom De til å bli lærer? Og hvorfor akkurat på Nøtterøy?

— Jeg kom hit til Bergan skole i 1906 og har vært her hele tiden siden, det blir snart 47 år. Hadde jeg ikke kommet det året, ville jeg nok ikke kommet hit i det hele tatt. For det oppsto en strid omkring rektor Fasting på Holmestrand lærerskole, hvor jeg gikk. Det ble fra

enkelte hold hevdet at han var for rasjonalistisk, og så ble lærerskolen på Notodden opprettet som en motvekt mot den i Holmestrand. Kristelige kretser ville etterpå bare ha lærere fra Notoddenskolen. Hvorfor jeg ble lærer i det hele tatt? Jeg har aldri vært fornuftig, det eneste fornuftige jeg har gjort var å bli lærer. Det har gitt meg et lykkelig liv, jeg har vært glad i mitt arbeid og håper jeg har gjort litt nytte for meg.

— Var det ikke fornuftig av Dem å komme til Nøtterøy?

— Det får Nøtterøy dømme om. Da jeg kom hit som vikar i 1906, var det vanskelige tider, seilskipsfartens krise var inne, og Nøtterøys økonomi ble hårdt rammet. Skoleungene var ville, og jeg var stri selv, også, den gangen. Alt for iherdig på en måte, jeg ville gjøre et professoremne av dem alle sammen. Men tross alt, foreldrene ville ha meg. Det var 5-6 ansøkere til lærerstillingen, og alle foreldrene i skolekretsen skrev under på en liste hvor det stod at «Bergan skole trenger ordnede forhold, og det vil det bli hvis lærer Helle blir ansatt».

— Og det er det blitt....

Lærer Helle svarer ikke direkte, han behøver ikke hylde seg selv, det kan han formodentlig overlate til dagens visitter. Men han sier:

— Skolen har forandret seg med årene, ikke bare Bergan skole, men skolen. Tidligere var det hva jeg kaller «seilskutedisiplin» som rådet, den som kom sist skulle ha tamp. Jeg vil ikke påstå at jeg var utlært med en gang, men jeg forsøkte i hvert fall tidlig å forstå at ethvert barn har en dør, som står på gløtt. Det gjelder bare å finne gløttet. De barna som blir medgjørliche med det gode, kan komme til å stenge døren hvis man tar dem for hardt. Andre trenger kanskje kraftigere kost. Forstår De hva jeg mener? Før var det alminnelig å skjære alle over en kam, de fikk samme behandling. Når jeg nu sitter og ser inn i 28 barneansikter, vet jeg at det er 28 individer i klassen, 28 som må behandles individuelt, men alikevel uten at man gjør forskjell så noen blir såret. Om jeg har vært partisk vet jeg ikke, jeg har i hvert fall forsøkt ikke å være det. Og jeg har erfart at hvis jeg gir det beste jeg eier og har til barna, vinner det gjenklang. Å være lærer er å gi seg selv for andre.

Barn og foreldre

— De sa at skolen er blitt annerledes. Har også barna forandret seg?

— Ja, det mener jeg. De er blitt bedre. Unntagen de

aller siste kullene, la meg si de 5-6 siste kullene. Jeg vet ikke hva det kommer av, kanskje er det krigen. Men jeg tror snarere det er den misforståtte frie oppdragelse og et ufordøyet arbeidsskoleprinsipp. Mange barn er bråket og vanskelige å styre med. Det er mange ganger håpløst for læreren. Når så mange lærere faller bort, tror jeg det skyldes påkjenningen.

— Foreldrene, har de også forandret seg?

— Naturligvis, og det behøver ikke å gå 47 år før man oppdager forandringen. Det kan skje bare man lærer hverandre nærmere å kjenne. Jeg husker en gang i den første tiden her på Bergan, jeg hadde latt en 4. klassing sitte igjen for et eller annet. Gutten fortalte hjemme at han ikke visste hvorfor han måtte sitte igjen, og jeg fikk en lapp på skolen om jeg ville komme hjem til moren og gi nærmere beskjed. Jeg kom dit i vadmeldressen min, den var vevet hjemme i Gaular, og jeg så kanskje ikke så fin ut. Moren til gutten så på meg og sa: — Man skulle tro at De var rømt fra Akershus Bodsfengsel. — Kan godt være det, sa jeg, en av oss to burde i hvert fall vært der. Det viste seg snart at gutten meget godt husket hvorfor han hadde måttet sitte igjen. Han fikk juling, og jeg fikk en uke etterpå en trykt innbydelse til kaffeselskap hos foreldrene. Der traff jeg for første gang sammen med ungdommer her på Nøtterøy, og vi festet til langt på natt. Forsøker man å lære menneskene å kjenne, går allting bedre. Det var nok dem som så skeptisk på meg da jeg søkte vikarjobben her i 1906, for det fremgikk av mine eksamenspapirer fra Holmestrand at jeg hadde skrevet begge hovedstilene på nynorsk. Året etter ble det stiftet riksmålsforening på Nøtterøy, og mine chanser ville vel ikke vært så store, rent bortsett fra dette med Notodden lærerskole.

Riksmål og landsmål

— Er De målmann?

Lærer Helle ler, men uten dårlig samvittighet, han vet hvor han har seg selv og er tilfreds med å ha seg der.

— Sa jeg ikke at jeg aldri har vært fornuftig, spør han. Jeg har innrettet meg slik at jeg blir betraktet som riksmålsmann i landsmålskretser og som landsmålsmann i riksmålskretser. Nynorsk faller meg forsåvidt naturlig fordi det ligger min dialekt nærmest. Jeg måtte lære meg riksmål. Da jeg tok eksamen ved Holmestrand lærerskole var akkurat den nye seminarloven trådt i kraft, og etter den kunne man selv velge hvilket mål man ville skrive

oppgaven på. Jeg var den første som skrev oppgavene på nynorsk. Men jeg hverken var eller er fanatiker. Jeg holder på forståelse i sprogsaken.

— Samnorsk?

— Nei, det synes jeg er nokså ille. Det er som å spille på en ustemt violin. Man kan ikke sy sammen to lapper uten at det blir lappverk.

— Hvordan tok lærerne ved lærerskolen Deres landsmål?

— Vi hadde fremragende pedagoger der, jeg minnes med glede en mann som Hafstad, som senere ble skolebestyrer på Høyden ved Moss og som har gjort seg bemerket ved sin innsats til bedring av undervisningsmidlene. Han var en lærer av Guds nåde. Og skolens rektor, dr. phil. Georg Fasting, var en stor personlighet, han var forresten en nær venn av Bjørnstjerne Bjørnson. Fasting var svært snill mot meg, og jeg ble som den eneste av elevene ofte buden hjem til ham fordi jeg var så langt borte fra. Han ble som en far for meg. Jeg glemmer ikke en gang jeg var buden i juleselskap hos ham, både byfogd og annet fint skulle dit, og vi skulle til og med ha damer til bords. Hadde jeg hatt 10 kroner, ville jeg gitt dem for å slippe å gå, så nervøs var jeg. Heldigvis fikk jeg Fastings datter, som jeg kjente fra før, til bords. Hun ble senere gift med maleren Eiebakke og var så hyggelig at jeg ikke gjorde større skandale enn å miste kniv og gaffel på gulvet. Noen dager senere underviste rektor Fasting i psykologi og nevnte som eksempel på nervøsitet at man i et selskap mistet for eksempel kniv og gaffel på gulvet, heldigvis nevnte han ikke noe navn. Men det var sproget vi snakket om, hvordan lærerne tok nynorsken min. For tredje gang: jeg har aldri vært fornuftig. Rektor Fasting var ivrig riksmålsmann, elev av Lyder Sagen. I Fastings timer snakket jeg landsmål. Men vi hadde også en landsmålslærer, Wexelsen, bror av biskopen. I hans timer snakket jeg riksmål. Jeg likte ikke hans måte å være målmann på. Men på den måten gjorde jeg det kanskje vanskeligere enn det var på forhånd, det var vanskelig nok. Hjemme i Gaular, eller Indre Holmdal som det het den gangen, var det folkeskole bare 12 uker hvert år. Stedet lå slik til at det var vanskelig å få lærere der, i hvert fall var det vanskelig å beholde dem. Jeg hadde 7 lærere i den tiden jeg gikk på folkeskolen. Og med denne 12 ukers folkeskole som eneste utdanning kom jeg til Holmestrand lærerskole. Det var ganske stridt å klare det, men så var det Fasting. Og Hafstad. Og så var det

Wexelsen, jeg var i selskap hos ham også, og til bords hadde jeg biskopens datter, søster av Per Kvist. Hun var tydeligere biskopens datter enn søster av Per Kvist.

— Har De holdt nynorsken vedlike?

— Ja, men jeg bruker den ikke selv lenger. Siste gang var i fylkesmann Abraham Berges begravelse, da talte jeg, med datterens godkjennelse, på landsmål. Jeg la ned en krans på vegne av Nøtterøy Sjømannsforening.

Hjertebarnet Breidablikk

— Har De vært sjøfarende selv?

— Nei, men sjømannshjemmet Breidablikk, som feirer 25-årsjubileum neste sesong, er hjertebarnet mitt. Jeg var formann i byggekomiteen for hjemmet, og nu er jeg æresmedlem av foreningen. Men det begynte egentlig med at styret i foreningen troppet opp hos meg og ba meg starte et sangkor. Og jeg samarbeidet bl.a. med «gamle» kaptein Gullik Jensen, som gikk på sine egne ben med sekken på ryggen fra Nøtterøy til Stavern for å ta styrmannseksamen. Vi traff hverandre også i styret for pleiehjemmet, eller Fattiggården, som det het dengang. Jeg ble puttet inn der, altså i styret, i 1915 og fikk formannsprotokollen kastet i hendene, jeg hadde ikke det minste greie på tingene. Men Gullik Jensen var viseformann. Og den første saken i det første møtet gjaldt oppførelse av et pleiehjem. Det var helt uholdbart som det var, vi hadde et belegg på 38 i bestyrerboligen og sidebygningen, og fra 1902 og til da hadde ikke det innvendige av husene sett en malerkost. Men i 1924 kom det nye pleiehjemmet.

— De deltok jo meget i politikken også, det var vel derfor De ble utskjelt?

Lærer Helle smiler, ikke fordi han ikke husker det, men fordi han mangler langsinnhet.

— Jo, jeg fikk ofte kraftige hugg, det var sikkert vel fortjent. Jeg slo igjen, og det var også vel fortjent, mener jeg. Det begynte i 1916, jeg var varamann til herredsstyret og hadde møtt som tilhører til et møte hvor lærerlønningene skulle behandles. Det var midt i våronna og mange forfall, sa ordføreren bad meg ta sete. Det varte ikke lenge før jeg var midt oppe i en strid om disse lønningene, og en gang jeg var på fylkesmann Berges kontor sa jeg til ham at det var mange som klaget på meg. «Det skulle bare mangle», sa Berge. «De ville ikke vært noe til kar om ingen klaget på Dem. De skulle bare vite hvor mange det er som klager på meg!» Og han la til at han syntes Nøtterøy burde betale lærerne sine skikkelig.

Mange partinavn

— Var De valgt på Venstres liste alt dengang?

— Det var ikke slike partinavn på listene, det var mer upolitisk i den tiden, og jeg vil si som min oppfatning at jeg synes de politiske linjer hører mer hjemme i Stortinget enn i et herredsstyre. Godt samarbeid om bygdens interesser er det viktigste, og mange av dem jeg har vært i kladdene på, har jeg i virkeligheten meget å takke for, også godt samarbeid. Jeg har hatt mangen feide med lensmann Agerup, men vi var venner også i alle de årene vi ikke akkurat stod på samme valgliste.

— På liste sto dere vel aldri sammen?

— Joda, på en liste med det høytidelige navn «Gårdbrukere og sjøfartsinteressertes liste.» Kandidat Agerup, som han ble kalt, sto som 1ste mann på listen, jeg som nr. 11. Og vi fikk valgt 12 av herredsstyrets 28 representanter. Det var i den perioden at en representant sa i en debatt at «Jeg vil gjøre oppmerksom på at Helle bare er en tjener.» Jeg svarte at det var vi alle sammen, vi var bygdens tjenere. I 1919 sto jeg på «De fremskrittssvennlige velgeres liste.» Jeg gikk med der på betingelse av at listen gikk inn for fortsettelsesskole og fri middelskole. Og begge deler ble gjennomført. At den fri middelskole falt bort i kriseårene gir ikke Arbeiderpartiet rett til å hevde at det har tatt initiativet til fri middelskole. Det var et borgerlig initiativ, og så tidlig som i 1919. Etterpå sto jeg i noen perioder på «Frie velgeres liste.» Det var jeg som dømte listen, og Agerup var ergerlig på navnet. Men den var upolitisk. Først senere kom venstrelisten, og det var jeg som tok initiativet til den, dessverre.

— Hvorfor dessverre?

— Det var dette med de politiske linjer. Det er i samarbeid tingene kan gjennomføres i en kommune. Det mente jeg også da jeg sammen med min medlærer Nedberg bad herredsstyret avsette midler til en ny skole her på Bergan. Nedberg ble fortvilet over at jeg hadde lurt ham med på det, som han sa, fordi han hadde fått høre at det i skolestyret var blitt uttalt at «skolen er bra nok, hadde bare lærerne vært like gode.» Men vi fikk nå ny skole allikevel, jeg var selv formann i byggekomiteen.

— De er vel blitt Nøtterøymann etter alle disse årene og blir boende her?

— Jeg kommer til å fortsette som lærer skoleåret ut, skolestyret har bedt meg om det. Og jeg synes jeg har vært heldig her på Nøtterøy. Jeg har truffet mange prektige mennesker, meget bedre enn meg selv. Jeg

har hatt 2000 elever, og ingen av dem har vergerådet måttet overta. Så jeg blir nok her. Foreløbig har jeg bygget et fjøs oppi her, og har en fjøs får en alltid hus. Foruten fjøset har jeg foreløbig materialer til et hus. Det er tømmer fra et plantefelt på 10.000 trær, som elevene og jeg plantet omkring 1907.

OM NØTTERØY HISTORIELAG

Nøtterøy Historielag formidler kunnskap om øya, dets folk og hva de har gjort. Laget arrangerer åpne møter med foredrag, turer, dugnader, åpen dag og andre tiltak for å fremme kunnskap om og interesse for lokalhistorien på Nøtterøy.

Nøtterøy Historielag ble stiftet i februar 1979 etter initiativ fra Nøtterøy kulturkontor. Møtene hadde jevnt god oppslutning allerede de første årene. Etter at årsskriftet Njotarøy begynte å komme ut i 1987, økte medlemstallet betydelig. I dag har laget ca. 900 betalende medlemmer og er dermed et av landets største.

I 1990 fikk Nøtterøy videregående skole tak i gamle årganger av Tønsbergs Blad. Skolen, kommunen og historielaget inngikk et samarbeid om registrering av lokalhistorisk stoff fra Tjøme, Stokke, Nøtterøy, Ramnes, Andebu, Sem og Tønsberg og dessuten hvalfangst. Pensjonert rektor Kjartan Dale registrerte bortimot 300 000 artikler og notiser i database, som i dag er tilgjengelig på Tønsberg og Færder bibliotek.

På 1980-tallet uttrykte historielaget ønske om at kommunen burde sikre en eiendom til et bygdetun. Tanken levde videre inntil kommunen kjøpte den gamle lensmannsgården Fagertun i 1991, og tilbød den til historielaget.

Sammen med Nøtterøy kommune etablerte Nøtterøy Historielag Stiftelsen Fagertun i 1993. Eiendommens bygninger ble overdratt vederlagsfritt til Stiftelsen. Kommunen beholdt eiendomsretten til tomtearealet gnr 8/225, men ga bruksrett til Stiftelsen. I 2001 fikk Stiftelsen bruksrett til den omkringliggende eiendommen gnr 8/4 gjennom en leieavtale frem til 2026.

NISSETOG

**1.søndag i advent går Nissetoget
fra Eidsvingen kl. 16.00.**

Husk lykter og fakler!

Vi holder minimum 1 meter avstand mellom
hver gruppe på veien til Breidablikk.

Ved ankomst vil det i porten til Breidablikk være en QR-kode som alle må scanne for eventuell smittesporing. Vi anbefaler at flest mulig forhåndsregistrerer seg ved å scanne QR-koden nedenfor, slik at vi unngår kødannelser ved inngangen.

Gang rundt juletreet og besøk av nissen utgår dessverre i år. Vi står på plenen nedenfor treet og ser på tenningen av julegranen og synger noen julesanger.

Vi ønsker å kunne gjennomføre dette koselige førjulsarrangementet til tross for COVID-19 situasjonen, men vil oppdatere vår Facebook-side fortløpende ved endringer.

Maks 200 personer.

Med ønske om en annerledes, men likevel fin førjulstid.

JULEQUIZ

James Bond

1. Hva heter forfatteren bak James Bond?
2. Hva heter den første offisielle James Bond-filmen som ble gitt ut i 1962?
3. Hvem hadde rollen som James Bond denne filmen?
4. Hvilken film var den første med Roger Moore i rollen som James Bond?
5. Den siste filmen har blitt utsatt to ganger som følge av covid-19. Nå er den forventet å komme i april 2021. Hva heter denne?
6. Rollen som Q er blitt spilt av en rekke ulike skuespillere. Klarer du nevne én?
7. Hva heter etterretningstjenesten James Bond jobber for?
8. Hva heter skuespillerne som har spilt James Bond i de offisielle filmene?

Svar: 1: Ian Flemming, 2: Dr. No, 3: Sean Connery, 4: Live and let Die (1973), 5: No Time to Die, 6: Peter Burton, Desmond Llewelyn, Geoffrey Bayldon, Alec McCowen, John Cleese og Ben Whishaw, 7: M16, 8: Sean Connery, George Lazenby, Roger Moore, Timothy Dalton, Pierce Brosnan og Daniel Craig.

Jorden rundt

1. Hvor høyt er Eiffeltårnet i Paris?
2. Omgitt av hvilket land ligger de to små spanske enklaven Melilla og Ceuta?
3. Hva heter Asias største øy?
4. I hvilket land ligger hovedkontoret til flyselskapet Ryanair?
5. I hvilken amerikansk delstat ligger Grand Canyon?
6. I hvilket afrikansk land er Kampala hovedstad?
7. I hvilket hav befinner Marianergropen (verdens dypeste dyphavsgrop) seg?
8. I hvilken by ligger Chryslerbygningen?

Svar: 1: 324 meter med, og ca. 300 meter uten antennene på toppen, 2: Marokko, 3: Borneo, 4: Irland, 5: Arizona, 6: Uganda, 7: Stillehavet, 8: New York

Bordets gleder

1. Fra hvilken verdensdel kommer couscous fra?
2. Hva heter brandyen som lages kun i Gascogneprovinsen i Frankrike?
3. Hva er hovedingrediensen i en indisk Raita?
4. Hva er hovedingrediensen i en italiensk Bruschetta?
5. Hva kalles den klassiske danske lunsjsandwichen?
6. Hvilken type bær er det i trollkrem?
7. I hvilket land er frityrstekt Mars-sjokolade en spesialitet?
8. Hva er spesielt med osten Casu Marzu?

Svar: 1: Afrika, 2: Armagnac, 3: Yoghurt, 4: Tomat, 5: Smørrebrød, 6: Tyttebær, 7: Skottland, 8: Den har levende larver i seg

Julen

1. Hvilken dato feires Luciadagen?
2. Hva heter krydderet som kan erstatte (det kostbare) safran i "lussekatter"?
3. Hvilken europeisk storby pleier hvert år å få en julegran fra Oslo kommune?
4. Mens engelskmennenes kaller julen "christmas", stammer den norske versjonen av ordet fra et eldre norrønt ord som ikke har noe med kristendommen å gjøre i det hele tatt. Hva het dette ordet opprinnelig?
5. I lang tid etter kristningen av Norge, påla Gulatinget alle bønder (med en gård av en viss størrelse) å gjøre et eller annet i god tid før jul. Hvis ikke kunne man bli landsforvist eller miste gården. Hva var det?
6. Hvordan starter juleevangeliet?
7. Fra hvilke dyr får vi de tradisjonelle julemiddagene, ribbe og pinnekjøtt?
8. Hvilken dato feirer Den ortodokse kirke jul?

Svar: 1: 13. desember, 2: Gurkemeie, 3: London, 4: Jól, 5: Å brygge øl, 6: Det skjedde i de dager... 7: svin (ribbe) og sau/lam (pinnekjøtt), 8: 6. januar

For de minste

1. Hva heter lillebroren til Peppa Gris?
2. Hvem «eier» Løveungen og Frøken Kanin?
3. I hvilken by kan du møte på Brannmann Sam?
4. Hvilken farge har Brannmann Sam på hjelmen sin?
5. Hvem seiler «Den Sorte Dame» og er Kongen på havet?
6. Hva heter de tre bukkene som er brødre og til stadig møter på et troll?
7. Hvem bor i tennene til Jens?
8. Hva heter Postmannen med den røde bilen og katten som er sort og hvit?

Svar: 1: Georg, 2: Karsten & Petra, 3: Pontypandy, 4: Gul, 5: Kaptein Sabeltann, 6: De tre bukkene Bruse, 7: Karius & Baktus, 8: Postmann Pat

INNKALLING TIL ÅRSMØTE

Dato: 15.januar 2021

Tid: kl. 18:00 -19:00

Sted: Nye klubbhuset på NIF

Vi i Bergan vel ønsker alle velkommen til årsmøtet som holdes i det nye klubbhuset på NIF fredag 15. januar kl 18:00.

I velforeningen er det mange aktive medlemmer alt fra styret til forskjellige komiteer som friluftskomiteen, barne- og ungdoms komiteen og festkomiteen. Til å bidra til med ideer, utvikling og gjennomføring av de forskjellige arrangementene og aktivitetene våre vil vi gjerne ha med flere.

Vi i styre og stell møtes 1 times tid 5-6 ganger i året. Det er uformelt, sosialt og hyggelig. Vellet er også en utmerket møteplass både for nye og gamle medlemmer av vellet. Vi håper du setter av denne timen og kommer en tur på årsmøtet denne kvelden i januar.

Saker som ønskes tatt opp på årsmøtet meldes til Arne på tlf: 91 85 41 98, 14-dager før møtet.

Håper vi ses!

